

Dossier voor ondersteuning ten tijde van de oorlog in Oekraïne

Voor psychologen en orthopedagogen werkzaam in jeugdhulp en onderwijs

In dit document vind je informatie en linkjes naar interessante documenten en websites over de volgende onderwerpen:

1. Psychologische eerste hulp
2. In gesprek met leerlingen over de oorlog
3. Onderwijs aan nieuwkomers
4. Overig

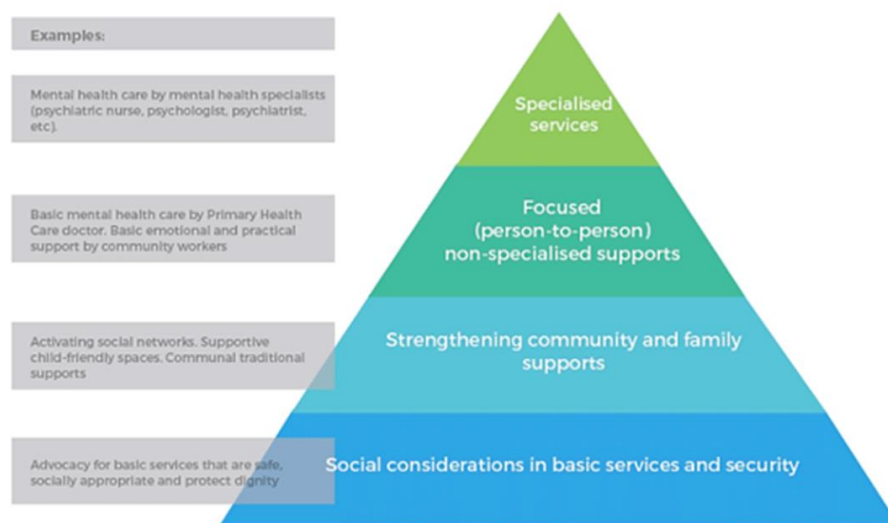
1. Psychologische eerste hulp

Een belangrijke term in deze situatie is psychologische eerste hulp (psychological first aid).

Op 15 maart 2022 is er een benefietwebinar gegeven vanuit de Nederlandstalige Vereniging voor Psychotrauma, Vereniging EMDR Nederland, Vereniging voor Schematherapie, VGCT, NVGzP en NIP. Sprekers waren: Irejna Frankova, Marit Sijbrandi en Sjef Berendsen en gaat over oa de interventiepiramide (zie de afbeelding).

Het webinar is terug te kijken via onderstaande link:

<https://www.psynip.nl/actueel/nieuws/2022/terugkijken-benefiet-webinar-oekraïne/>

Intervention pyramid for mental health and psychosocial support (Reproduced from IASC 2020-

Via onderstaande links is er meer over te lezen:

Nederlandstalige vereniging voor psychotrauma (NTVP)

<https://www.ntvp.nl/psychologische-eerste-hulp/>

World Health Organization (WHO)

<https://www.who.int/publications/i/item/psychological-first-aid>

Op deze site zijn handleidingen te downloaden mbt 'self-help plus' en 'problem management plus'. Als je googlet op 'WHO' en deze termen, dan kom je bij de downloads.

Kenniscentrum Kinder- en jeugdpsychiatrie

Aandacht voor 'watchful waiting'.

Via deze site zijn praktische tools beschikbaar en is het 'diagnostiekprotocol voor classificatie, screening en diagnostiek van trauma – en stressorgerelateerde en dissociatieve stoornissen' te downloaden.

<https://www.kenniscentrum-kjp.nl/nieuws/psychische-hulp-kinderen-oekraïne/>

ARQ Impact kenniscentrum

<https://www.impact-kenniscentrum.nl/nl/home>

Te downloaden: multidisciplinaire richtlijn psychosociale bij rampen en crises

[richtlijn-psh-26-1433751010381977863.pdf \(impact-kenniscentrum.nl\)](https://www.impact-kenniscentrum.nl/nl/home)

Deze multidisciplinaire richtlijn is een basisdocument met standaarden voor psychosociale hulp (PSH) bij rampen en calamiteiten, zodat hulpverleners, overheden en organisaties optimale psychosociale zorg kunnen bieden. Zowel in de acute fase als ook in de (lange) perioden na een ramp of (kleinschalig) incident.

Infant Mental Health (IMH) Nederland

Voor informatie over 'trauma informed care' aan jonge kinderen en gezinnen.

<https://www.imhnederland.nl/trauma-informed-care/>

Nederlands Instituut voor Psychologen (NIP)

Een verzameling aan informatie rondom het thema vluchtelingenkinderen met onder meer een video met Erik Scherder over de invloed van chronische stress op het brein van vluchtelingenkinderen.

<https://www.psynip.nl/actueel/themas/thema/vluchtelingenkinderen/>

The European Network for Traumatic Stress

De *European Society of Traumatic Stress Studies* bevordert het delen van kennis en ervaring met betrekking tot alle aspecten van psychotraumatologie. Dit wordt gedaan door onderzoek en best practice te stimuleren, netwerken te bouwen en door bij te dragen aan beleid op Europees niveau.

<https://estss.org/tents-ents/>

Artikel "Sociale steun adequater dan traumagerichte aanpak geestelijke gezondheidszorg voor vluchtelingenkinderen in ballingschap"

In dit artikel staan modellen om de ervaringen van vluchtelingenkinderen beter te begrijpen. De uitkomsten van onderzoek naar gezondheidseffecten op de lange termijn ondersteunen een aanpak gebaseerd op sociale steun. Een traumagerichte aanpak is niet adequaat. Gezondheidsprofessionals zullen zelf sociale steun moeten bieden, maar deze ook organiseren. Ook belangenbehartiging is een belangrijke taak.

<https://docplayer.nl/17102734-Sociale-steun-adequater-dan-traumagerichte-aanpak-geestelijke-gezondheidszorg-voor-vluchtelingenkinderen-in-ballingschap.html>

2. In gesprek met leerlingen over de oorlog

Ter Info

Lesbrief over de oorlog in Oekraïne

https://www.uu.nl/sites/default/files/Lesbrief%20Oekraïne%2027-02-2022_DEF.pdf

Pro Demos

Werkvormen over de oorlog in Oekraïne

<https://prodemos.nl/nieuws/werkvormen-over-de-oorlog-in-oekraïne/>

School en Veiligheid

In gesprek met je klas over Oekraïne

<https://www.schoolenveiligheid.nl/news/in-gesprek-over-oekraïne/>

Vluchtelingenwerk

Verdiepende lespakketten over het onderwerp vluchtelingen waarbij persoonlijke betrokkenheid van leerlingen altijd een onderdeel vormt.

<https://www.vluchtelingenwerk.nl/nl/nieuws-en-kennis/aan-de-slag-de-klas>

NJI

Praten met je kind over het conflict tussen Rusland en Oekraïne

- <https://www.nji.nl/ouderschap-en-opvoeden/praten-met-je-kind-over-de-oorlog-tussen-rusland-en-oekraïne>
- [Handreiking 'Leidraad voor een gesprek over de oorlog in Oekraïne' \(Kees van Overveld\)](#)
- [Handreiking 'Omgaan met stressvolle situaties: BASIC-PH' \(Odeth Bloemberg en Hanneke Visser\)](#)

Met bijbehorende video's in het Nederlands en Oekraïens (Tineke Valentijn):

Nederlandse versie: <https://www.youtube.com/watch?v=jkCjTAv0KgQ>

Oekraïense versie: <https://www.youtube.com/watch?v=cBQcM-BIsUA&t=0s>

Internationale verenigingen: NASP, APA, ISPA

- <https://www.nasponline.org/resources-and-publications/resources-and-podcasts/school-safety-and-crisis/mental-health-resources/war-and-terrorism>
- <https://www.nasponline.org/resources-and-publications/resources-and-podcasts/school-safety-and-crisis/school-violence-resources/talking-to-children-about-violence-tips-for-parents-and-teachers>
- <https://www.apa.org/topics/resilience/kids-war>

3. Onderwijs aan nieuwkomers

De organisaties Pharos en LOWAN zijn gespecialiseerd in onderwijs aan nieuwkomers. Op deze sites vind je achtergrondinformatie en praktische handreikingen voor het onderwijs. Informatie over traumasensitief onderwijs kun je vinden op de website van Leony Coppens.

Pharos

<https://www.pharos.nl/infosheets/hoe-werk-je-aan-welbevinden-op-scholen-met-vluchtelingen-en-andere-nieuwkomers/>

Hier is o.a. te downloaden: Handout Lesgeven aan vluchtelingenkinderen en andere nieuwkomers:

<https://www.pharos.nl/wp-content/uploads/2021/08/Info-leraren-Wellbevinden-nieuwkomerskinderen-Pharos.pdf>

LOWAN ondersteuning onderwijs nieuwkomers

<https://www.lowan.nl/po/oekraïne/>

Traumasensitief onderwijs

<https://leonycoppens.nl/>

NIP Crisisinterventienetwerk Schoolpsychologen (NIP CINS**)**

[Gespreksmodellen voor de psychosociale ondersteuning van vluchtelingen op school](#)

4. Overig

RefugeeHelp

RefugeeHelp is het online startpunt voor Oekraïense vluchtelingen in Nederland en iedereen die zich voor hen in wil zetten.

www.refugeehelp.nl

Communicatiekaart

ISAAV-NF heeft communicatiekaarten ontwikkeld waarop veel begrippen in zowel Nederlands als Oekraïens staan. Deze zijn speciaal gericht op kinderen in het onderwijs en er staan veel schoolse begrippen op.

https://www.linkedin.com/posts/tineke-valentijn-volkers-4473299_communicatiekaart-nl-oekra%C3%AFens-activity-6909973782543634432-WDyv?utm_source=linkedin_share&utm_medium=member_desktop_web

Tot slot

Zie ook de NIP themapagina [Oorlog in Oekraïne, info voor psychologen](#). Deze pagina wordt regelmatig geüpdatet.